QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSETTE DEMICOLI LL.D

Il-Pulizija
(Spettur Maurice Curmi)
Vs

Gamri Sciberras

Kump 875/2014

Illum 1 ta' Marzu 2017

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat Gamri Sciberras ta' 71 sena, iben il-mejjet Ninu u l-mejta Vitor nee' Cutajar, imwieled Mellieha, fil-31 ta' Awwissu 1943 u residenti 17 'Nid D'Amour' Triq tas-Salib Mellieha, detentur ta' karta tal-identita' 617843(M):

1. Akkuzat talli fis-17 ta' Frar 2014 ghall-habta tad-09:30 ta' filghodu, waqt li kien isuq vettura tal-ghamla Toyota bin-numru tar-registrazzjoni IBJ-607 fi Triq Gorg Borg Olivier, Mellieha, b'nuqqas ta'

hsieb, bi traskuragni, jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni tieghu, jew b'nuqqas ta' tharis ta' regolamenti, tajjar lil Giovanni Calleja detentur tal-karta ta' l-identita' numru 802147(M) u kkagunalu offiza ta' natura gravi skont kif iccertifika t -Tabib Robert Chircop MD (Reg.243I) tal- Isptar Mater Dei, ai termini ta' l-Artikoli 218 u 226 u tal-Kodici Kriminali, Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. Aktar talli fl-istess zmien, lok u cirkostanzi, saq l'hawn fuq imsemmija vettura bil-mutur b'nuqqas ta' kont, bi traskuragni, jew b'mod perikoluz, ai termini ta' l-artikolu 15(1)(a) tal-Kap 65 tal-Ligijiet ta' Malta;

Il-Qorti hija gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' htija, barra milli timponi piena skont il-Ligi, tiskwalifika lill-hati milli jkollu licenza tas-sewqan.

Il-Qorti hija gentilment mitluba wkoll sabiex barra milli tapplika l-piena skont il-Ligi, tordna lill-imputat sabiex ihallas l-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti, ai termini tal-artikoli 532A, 532B u 533 tal-Kodici Kriminali, Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat il-kunsens tal-Avukat Generali li permezz tieghu baghat il-kaz sabiex jigi trattat bi procedura sommarja u li l-imputat iddikjara li ma ghandux oggezzjoni li l-kaz tieghu jigi hekk trattat.

Semghet ix-xhieda.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha inkluz in-noti ta' sottomissjonijiet.

Ikkunsidrat

Illi fis-17 ta' Frar 2014 sehh incident stradali fi Triq Gorg Borg Olivier, Mellieha. L-imputat kien qieghed isuq il-karozza tieghu u laqat lil

Giovanni Calleja bil-konsegwenza li l-istess Calleja garrab griehi ta'natura gravi fit-termini tal-artikolu 218(1)(a) tal-Kodici Kriminali.

In-natura tal-feriti li garrab Giovanni Calleja, mhumiex kontestati u d'altronde dawn gew ukoll ippruvati bid-dokumentazzjoni prezentata, bix-xhieda tat-Tabib Robert Chircop[1] li spjega li Calleja kien anki fil-periklu li jmut, kif ukoll bil-hatra tal-espert Dr Mario Scerri[2].

Dak li huwa kontestat invece huwa d-dinamika tal-incident. L-imputat isostni li huwa hassu hazin waqt li kien qieghed isuq. Izda qabel ma' din il-Qorti tezamina fid-dettal ix-xhieda moghtija tqis li jehtieg li ssir referenza ghal certu principji li jemergu mill-gurisprudenza.

Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali (Sede Inferjuri per. Imhallef J.Galea Debono) fl-ismijiet Il-Pulizija vs Robert Brincat deciza fit-22 ta' Novembru 2007 il-Qorti tkellmet kemm dwar ir-responsabbilta' tas-sewwieq kif ukoll dwar l-obbligi tal-*pedestrian* meta huwa jigi biex jaqsam it-triq u stqarret:

“"Driver ghandu juza d-diligenza kollha biex jevita pedestrian li jaqsam it-triq, anki jekk il-pedestrian jaqsam negligentement u ghalhekk ghandu jigi ritenut responsabbli jekk ikun naqas minn xi dmir tieghu b' mod li jkun pogga ruhu f' pozizzjoni li ma setax jevita l-investiment tal-pedestrian. Il-kaz li fih driver jista' jkun ezentat mir-responsabbilita' hu dak biss fejn il-pedestrian b' xi att inaspettat u subitaneu jew xort' ohra b' xi ghemil tieghu ikun qieghed lid-driver f' pozizzjoni li anki bl-uzu tad-diligenza mehtiega dan ma setax assolutament jevita l-investiment."

(App. Krim. **"Il-Pulizija vs. DPC 347 Carmel Mifsud"** [26.6.1954] Kollez. Vol. XXXVIII, p.iv. p.859)

[1] Seduta tad-19 ta' Jannar 2015
[2] Dok MS a fol 55 tal-process

Mill-banda l-ohra gie ukoll ritenut li :-

"*Il-pedestrian ghandu certament drittijiet fic-cirkolazzjoni tat-traffiku imma ghandu ukoll l-obbligi. Jekk il-pedestrian ikun qieghed ruhu f' post fejn mhux suppost ikun, u driver li jkun qed isuq karozza b' mod regolari jsib ruhu f' pozizzjoni ta' emergenza subitanea minnhabba fih , dak id-driver ma ghandux jigi ritenut hati ta' sewqan perikoluz u tal-konsegwenzi li jista' jsofri dak il-pedestrian .*" (App.Krim. "**Il-Pulizija vs. Alfred Caruana"** [14.5.1955]; Kollez.Vol. XXXIX, p.iv p.1031).

"*Huwa veru li anki l-pedestrian ghandu d-doveri tieghu fit-traffiku stradali imma biex id-driver ta' karozza li jinvesti pedestrian u jikkagunalu offizi fuq il-persuna tieghu jista' jiskolpa ruhu, jehtieg li jirrizulta li l-kawza unika u determinanti tal-investiment kienet tikkonsisti fil-komportament imprudenti tal-pedestrian li gie milqut u ma tistax tigi nvokata mid-driver l-iskriminanti tal-emergenza subitanea meta tirrikori l-kolpa tal-awtista li tkun impedietu milli jevita l-konsegwenzi tal-emergenza. Il-konducenti ta' vetturi ma ghandhomx jipprezumu normalita' perfetta ta' komportament tal-pedestrian imma ghandhom dejjem jivvalutaw tajjeb il-kontingenzi stradali w jirregolaw il-velocita' taghhom b' margini sufficienti ta' sikurezza.*" (App. Krim. **"Il-Pulizija vs. George Muscat"** [6.5.1961] Kollez. Vol. XLV p.iv. 947)

Il-Qorti kompliet tghid:

"Illi gie ritenut mill-Qrati Taghna li *"Hu dover ta' "driver to see what is in plain view"*. (App. Krim. "**Il-Pulizija vs. Joseph Vella"** - [10.8.1963])

u li *"min ma jarax dak li ragonevolment ghandu jara, ifisser li ma kienx qed izomm "a proper lookout"* (Appell Kriminali : **"Il-Pulizija vs. J.M. Laferla"** [17.6.1961]). "*Keeping a proper lookout means more than looking straight ahead. It includes awareness of what is happening in one's immediate vicinity. A motorist shall have a view of the whole road, from side to side, and in the case of a road passing through a built-up area, of the pavements on the side of the road as well.*" (**"Newhaus vs. Bastion Insurance Co. Ltd."** [1968].

Illi kif gie gustament ritenut f'sentenza ohra tal-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Inferjuri) f'sentenza moghtija fil-21 ta' Mejju 1960 fl-ismijiet il-Pulizija vs Anthony Spiteri: "Driver ta' karozza ghandu inegabbilment, fost ohrajn, zewg doveri: wiehed, dak li jzomm a *proper lookout* ghall-vejikoli, *pedestrians*, u *road-users* ohra; l-iehor, dak illi waqt is-sewqan hu jkun f'posizzjoni tali li jkollu f'kull hin kontroll sewwa tal-vejikolu." Il-Qorti osservat "ma ghandux jintesa illi l-accidenti stradali huma ta' spiss kwistjoni ta' disattenzjoni ta' *split second* u l-kontingenzi tat-traffiku jistghu jkunu subitanei u inaspettati. (sottolinjar ta-Qorti). Dan hu certament sewqan negligenti; u ma jistax biex jeskludieh il-fatt illi it-triq kienet wiesgha u illi traffiku iehor ma kienx hemm fit-triq, u cirkostanzi ohra tal-mument. … ghal sewqan negligenti ma hemmx bzonn tal-vjolazzjoni ta' normi guridici specifici, imma bizzejjed li jkun hemm negligenza, fis-sens ta' nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed ghandu jadopera biex jevita is-sinistri stradali."

Illi inkwantu ghal dawn l-imputazzjonijiet intqal fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Renald Vella**[3]

"Issa, fil-fehma ta' din il-Qorti, sewqan negligenti jfisser nuqqas ta' prudenza ordinarja li wiehed ghandu jadopera biex jevita s-sinistri stradali. [vide Appell Kriminali - Kol. Vol. XLIV/892 fl-ismijiet Il-Pulizija vs Antoine Spiteri].

Il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza moghtija nhar is-sitta ta' Mejju, 1997 fl-ismijiet Il-Pulizija vs Alfred Mifsud, iddefiniet bl-aktar mod semplici w ezawrenti l-import tat-terminu 'sewqan traskurat' komunement maghruf bl-ingliz bhala 'negligent driving'. Dik il-Qorti sostniet li dan jammonta ghall-kwalsiasi forma ta' sewqan li jiddipartixxi minn, jew li ma jilhaqx il-livell ta' sewqan mistenni minn sewwieq ragjonevoli, prudenti, kompetenti u ta' esperjenza. Bhala regola l-ksur ta' regolamenti tat-traffiku kif ukoll in-non osservanza tad-disposizzjonijiet tal-Highway Code li jincidu fuq il-mod jew il-kwalita' ta' sewqan ta' dak li jkun jammonta ukoll ghal sewqan traskurat.

[3] Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali deciza fid-19 ta' Mejju, 2014

L-Imhallef Flores fis-sentenza moghtija nhar it-tmienja ta' Mejju, 1971 fl-ismijiet Il-Pulizija vs John Mamo, ukoll ta definizzjoni ta' sewqan traskurat. Huwa sostna li:

"Ir-reat ta' sewqan traskurat huwa reat ta' perikolu u hu intiz biex jigu prevenuti disgrazzji fit-toroq bl-uzu ta' karozzi b'manjiera riskjuza minghajr ma tittiehed dik il-prekawzjoni li c-cirkostanzi tal-mument jissugerixxu regola fondamentali biex jigu evitati incidenti stradali. Hija l-prudenza li timplika li ma jittiehdux riskji zejda bla bzonn."

Issa, fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Tanya Sacco l-Qorti tal-Appell Kriminali nhar s-sebgha w ghoxrin ta' Novembru, 1986, qalet li anke jekk persuna ghandha d-dritta xorta wahda ghandha zzomm a proper look out ghal kull incident li jista' jkun immedjatament prevedibbli biex dan jigi evitat.

Illi gie ritenut mill-Qrati taghna accident jista' minnu nnifsu jidher li aktarx gara minhabba htija ta' persuna milli ghal kawzi ohra.

Hawnhekk fuq il-bazi tal-principju ta' res ipsa loquitur, jaqa' fuq dik il-persuna l-piz biex juri li f'dak li gara ma kellux htija. [vide Il-Pulizija vs Nazzareno Farrugia - Vol. XXXIII - pg. 968]

Intqal wkoll li jistghu jigu assodati serje ta' fatti li jikkostiwixxu dak li 'in subiecta materia' jissejjah 'res ipsa loquitur' "in such circumstances the facts speak for themselves, if no explanation is given by the defendant". [Davies f'Law of Road Traffic citat b'approvazzjoni fl-Appell Kriminali Il-Pulizija vs Cassar Desain deciz nhar it-tlettax ta' Jannar, 1962).

X'hinu l-obbligu tas-sewwieq fil-posizzjoni tal-imputat? Ir-risposta tohrog mill-ligi u senjatament mill-Artikoli 225 u 226. Dan jimporta li l-prosekuzzjoni trid tipprova, f'kazijiet bhal dak odjern, illi l-imputat kien kolpevoli ta' nuqqas ta'

hsieb, jew ta' traskuragni jew li naqas li jhares xi regolamenti, f'dan il-kaz, ir-regolamenti tat-traffiku. Irid jigi determinat allura jekk l-imputat kienx hati ta' xi nuqqas ta' hsieb jew traskuragni jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti.

Fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Leonard Grech deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-hamsa ta' Settembru, 1990, il-Qorti dahlet fid-dettal dwar in-natura tal-kolpa f'dawn il-kawzi. In succint fuq skorta ta' awturi u gurisprudenza, it-trepod tal-kolpa gie definit bhala:

1. la volontarieta dell'atto;

2 la mancata previsione dell'effetto nocivo; u

3 la possibilita di prevedere.

Fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar is-sitta ta' Mejju, 1997 fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Alfred Mifsud, il-Qorti enuncjat it-tifsiriet li ghandhom jinghataw lil kull tip ta'sewqan li jiddipartixxi minn sewqan proprju:

"Sewqan traskurat (negligent driving) hu kwalsiasi forma ta' sewqan li jiddipartixxi minn, jew li ma jilhaqx il-livell ta' sewqan mistenni minn sewwieq ragonevoli, prudenti, kompetenti u ta' esperjenza. Bhala regola l-ksur tar-regolamenti tat-traffiku kif ukoll in-non-osservanza tad-disposizzjonijiet tal-Highway Code li jincidu fuq il-mod jew il-kwalita' ta' sewqan ta' dak li jkun jammonta ukoll ghal sewqan traskurat.

Sewqan bla kont [reckless driving] hu deskritt fis-subartikolu [2] tal-imsemmi Artikolu 15, bhala 'sewqan bi traskuragni kbira'. Din it-tieni

ipotesi, jigifieri ta' sewqan bla kont, tikkontempla s-sitwazzjoni fejn il-grad ta' traskuragni tkun kbira, u tinkludi l-kazijiet 'fejn wiehed deliberatament jiehu riskji fis-sewqan li m'ghandhux jiehu minhabba l-probabbilita' ta' hsara li tista tirrizulta lil terzi, kif ukoll kazijiet fejn wiehed ikun indifferenti ghal tali riskji'.

Sewqan perikoluz [dangerous driving] jirrikjedi li fil-kaz partikolari, is-sewqan kien ta' perikolu ghal terzi jew ghall-proprjeta' taghhom.Biex wiehed jiddeciedi jekk kien hemm dana l-perikolu, wiehed irid jara c-cirkostanzi kollha tal-kaz, inkluzi l-hin w il-lokalita' tal-incident u l-presenza o meno ta' traffiku iehor jew ta' nies ghaddejjin bir-rigel. Naturalment, sewqan f'kaz partikolari jista' jaqa' taht tnejn jew aktar minn dawn it-tlett forom ta' sewqan, f'liema kaz, japplikaw id-disposizzjonijiet tal-ligi u d-dottrina in materja ta' konkors ta' reati. Ai finijiet ta' piena, il-legislatur pogga s-sewqan bla kont u s-sewqan perikoluz fl-istess keffa. Ir-reat ta' sewqan traskurat hu kompriz u nvolut f'dak ta' sewqan bla kont u f'dawk ta' sewqan perikoluz." (vide Il-Pulizija vs Charlotte Chamberlain, deciz mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-hamsa u ghoxrin ta' Mejju, 1950)."

Imbaghad fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Grech**[4] gie ritenut:

Kwantu ghall-kwistjoni dwar il-prevedibilita` tal-event dannuz, huwa veru li ghal dak li jirrigwarda imprudenza jew negligenza generika (jew, kif isejhilha Francesco Antolisei "…casi di colpa che derivano da inosservanza di usi sociali…" 1) il-kriterju jew kejl tal-prevedibilita` huwa wiehed importanti, anzi essenzjali:

Di un'imprudenza o negligenza generica, infatti, e` possibile parlare solo quando era prevedibile che dall'azione sarebbe derivato l-evento nocivo, perche` se il risultato non poteva essere previsto, nessun rimprovero puo` muoversi all'agente. Da secoli nella vita giuridica si fa costantemente uso del criterio in parola e le larghissime discussioni svoltesi in proposito hanno dimostrato che esso e` veramente indispensabile ed insostituibile.[5]

Mill-band l-ohra ma hemmx dubbju li jekk persuna tkun qed issuq minghajr ma zzomm "a proper lookout" (ghax aljenata, distratta, ghajjiena, jew ghal xi raguni ohra, hi x'inhi) hu prevedibbli li ma tkunx fi grad li

[4] Qorti tal-Appell Kriminali deciz fis-6 ta' Gunju 2003

[5] ***Manuale di Diritto Penale – Parte Generale*** Giuffre` (Milano), 1989, p. 325

tirreagixxi kif suppost meta, per ezempju, xi hadd jaqsam it-triq jew javvicina l-vettura mill-genb biex jaqsam. Li wiehed izomm "a proper lookout" waqt li qed isuq, u cioe` li mhux biss ihares dritt quddiemu izda li jiehu kont ukoll tac-cirkostanzi kollha relevanti ta' madwaru inkluz dak li jista' jkun qed jigri fil-gnub tat-triq, hija norma ta' kondotta socjali intiza proprju biex tevita l-hsara; u jekk allura persuna ma tkunx qed izzomm "a proper lookout" kif hawn fuq spjegat, u minhabba dak in-nuqqas tigri xi hsara, dik il-persuna trid twiegeb ghall-hsara involontarja hekk kagunata. Fi kliem l-awtur appena kwotat:

A noi sembra che per comprendere la vera essenza della colpa bisogna considerare che nella vita sociale si verificano spesso situazioni nelle quali da una attivita` diretta ad uno scopo possono derivare conseguenze dannose per i terzi. L'esperienza comune o tecnica, cioe` propria di tutti gli uomini o di una categoria di persone che esplicano una particolare attivita`, insegna che in questi casi bisogna usare determinate precauzioni, onde evitare che gli interessi altrui siano pregudicati. Sorgono per tal modo delle regole di condotta. Spesso si tratta di semplici usi sociali, come, per es., quello per cui il possesore di un'arma da fuoco e` tenuto a scaricarla, quando la depone in un luogo frequentato. Non poche volte interviene lo Stato od altra autorita`, pubblica o privata, a fissare queste regole, disciplinando determinate attivita`, piu` o meno perocolose, in modo da prevenire, per quanto e` possibile, conseguenze nocive per i terzi. Cosi` all'imprenditore di lavori che apre una buca in una pubblica via e` prescritto di collocare certi segnali.

Il reato colposo nasce sempre e` soltanto dall'inosservanza di talune delle norme indicate. L'infrazione giustifica nei confronti dell'agente un rimprovero di leggerezza. Il giudice dice all'imputato: tu non sei stato cauto e diligente come avresti dovuto. Il rimprovero, cosi` formulato, e` la conseguenza caratteristica del reato colposo, perche` nel reato doloso il giudice rimprovera al reo di avere voluto il fatto proibito, mentre nel fatto incolpevole (il c.d. caso fortuito) nessun biasimo puo` muoversi all'agente. Riteniamo, pertanto, che l'essenza della colpa debba ravvisarsi nella inosservanza di norme sancite dagli usi o espressamente prescritte dalle

autorita` allo scopo di prevenire eventi dannosi.[6]

Mill-banda l-ohra, il-prevedibilita` mhix bizzejjed; il-hsara jew l-event dannuz irid ikun ukoll fil-kaz konkret evitabbli:

Va, peraltro, notato che, se la prevedibilita` dell'evento causato e` necessaria per la sussistenza della colpa, essa non e` sufficiente. Occorre anche la prevenibilita` od evitabilita` dell'evento medesimo, giacche` il risultato che il soggetto non e` in grado di impedire non gli puo` essere posto a carico, rappresentando nei suoi confronti una mera fatalita`[7]***.***

Fi kliem iehor, biex nuqqas ta' "proper lookout" iwassal ghal responsabbilta` penali il-Qorti trid tkun sodisfatta illi kieku ma kienx ghal dak in-nuqqas ta' "proper lookout" dik il-hsara x'aktarx kienet tigi evitata jew x'aktarx li ma kienitx issehh f'dak il-grad li effettivament sehhet. Jekk dik il-hsara fi kwalunkwe kaz ma setghetx tigi evitata, allura jigi nieqes in-ness ta' kawza u effett bejn in-nuqqas ta' "proper lookout" (l-ghemil negligenti) u l-hsara kagunata (l-effett dannuz); ma jkunx jista' jinghad li n-nuqqas ta' "proper lookout" kien kawza efficjenti, ghall-anqas in parti, tal-hsara kagunata.[8]*".*

Mill-provi prodotti jirrizulta li l-parte leza (li fil-mori tal-proceduri odjerni miet) u l-imputat kienu hbieb. Dakinhar filghodu l-imputat[9] ipparkja l-vettura tieghu faccata tal-kazin tal-Partit Laburista fil-Mellieha sabiex jaghmel xi qadjiet personali. Wara li lesta l-imputat mar il-kazin fejn ha tazza kafe'. Wara li lesta qam u hareg u mar ghall-vettura tieghu sabiex imur lejn id-dar. Dak il-hin kien hemm Giovanni Calleja barra jitkellem ma' xi hbieb tieghu. Kif ra lill-imputat jaqsam, Calleja mar biex

---

[6] *op. cit.* pp. 322-323. Ara wkoll ***Il-Pulizija v. Richard Grech*** App. Krim. 21/3/1996; ***Il-Pulizija v. Tracisio Fenech*** App. Krim. 26/3/1998; ***Il-Pulizija v. Remigio Sacco*** App. Krim. 16/3/1999.

[7] *op. cit.* p. 325.

[8] Ara ***Il-Pulizija v. Alexander Azzopardi*** App. Krim. 26/2/2001.

[9] Xhieda tas-17 ta' Frar 2014

ighinu. Kif waslu hdejn il-vettura, Sciberras dahal fil-vettura tieghu, xeghel il-vettura u beda jipprova johrog minn bejn il-vetturi li kienu pparkjati u Giovanni Calleja Mar sabiex ighinu johrog minn fejn kien ipparkjat. Ix-xhud Andrew Stamp[10] spjega li *"….I saw the silver Toyota parked between the cars and the victim was trying to help the driver out to emerge from its parking space. As the driver was manoeuvring the car, all of a sudden the driver instead of stopping to do a reverse manoeuvre grazed the front parked car and continued travelling with the consequence that he collided into the victim. When the victim was hit by the car he fell against the opposite wall. With the first impact the car went down but again the car hit the opposite wall. I went straight to the driver and as I noticed that the car was still engaged in the driving gear I went up next to him and turned the keys off from the ignition. I pulled the victim out until other bystanders came and gave a helping hand".*

Illi l-parte leza xehed fl-atti tal-Inkjesta[11] u spjega li huwa kien qieghed jghin lill-imputat sabiex johrog mill-parking bay. Kif kien hiereg minflok ma l-imputat waqaf u hareg sabiex jibqa' niezel 'l isfel beda sejjer lejn id-direzzjoni ta' Calleja. Meta ra hekk, Calleja beda miexi lura u kif wasal hdejn il-bankina li hemm quddiem il-kazin laqtu bil-quddiem tal-vettura. Bid-daqqa huwa waqa' fuq il-bankina waqt li l-magna tal-vettura tal-imputat baqghet thabbat sakemm il-magna ntfiet. Huwa nqabad bejn il-vettura u l-art. Xi nies ghenu wkoll lill-imputat biex johrog mill-karozza. Meta xehed viva voce[12] il-parte leza xehed li huwa ma kienx iqeghed jara lill-Gamri Sciberras biex johrog mill-parking izda beda miexi biex jitlaq. Huwa kien fuq il-bankina meta laqtitu l-karozza.

L-imputat min-naha tieghu meta xehed fl-atti tal-inkjesta qal li meta kien qieghed idawwar tah bhal sturdament u ma jafx x'gara izjed. Gie f'tieghu meta hass id-daqqa mal-hajt tal-faccata. Li jiftakar huwa li Giovanni Calleja mar quddiem il-vettura tieghu u intant minflok ghafas il-pedala tal-brejk ghafas il-pedala tal-gas.

Meta l-imputat xehed quddiem din il-Qorti[13] huwa spjega li l-karozza li kien qieghed isuq kienet karozza *automatic.* Huwa spjega li kien jaf lil

---

[10] Xhieda mehuda fl-atti tal-Inkjesta fit-18 ta' Frar 2014
[11] Seduta tat-18 ta' Marzu 2014
[12] Seduta tas-27 ta' April 2015
[13] Seduta tat-28 ta' Lulju 2016

Giovanni Calleja u kien habib tieghu. Dakinhar Calleja mar ighin lill-imputat biex jaqsam it-triq. Huwa kompla li kien hemm il-karozza pparkjati u huwa hareg. Kompla jispjega l-imputat li Calleja ma kienx hemm dak il-hin u ma jafx minn fejn inqala' u ntefalu quddiem biex jurih. L-imputat jixhed li kellu siequ fuq il-brejk. Kien miexi b'lura u ma jafx x'gara. Tah bhal hass hazin u siequ marret minn fuq il-brejk ghal fuq il-gas. Huwa qal li ntilef minn sensih u harguh mill-karozza, qeghduh fuq wara x'hin fetah ghajnejh u tawh il-kafe'. Huwa spjega li ghandu diversi kundizzjonijiet medici fosthom problema fic-cirkolazzjoni, ibati bil-pressjoni u diabetiku. In kontro-ezami qal li kien qieghed jistordi. Huwa ta lura l-licenzja tas-sewqan.

Minn tali rizultanzi processwali jirrizulta li dan kien incident ferm sfortunat. Irid jigi puntwalizzat li kuntrarjament ghal dak sosnut fin-nota ta' sottomissjonijiet tal-parte civile li f'dawn il-proceduri ma ngabux provi li jwasslu ghall-konkluzjoni li Giovanni Calleja miet b'kawza ta' dan l-incident u fi kwalunkwe kaz l-imputazzjonijiet fil-konfront tal-imputat odjern huma li involontarjament kkaguna ferita ta' natura gravi fuq il-parte leza u mhux il-mewt u kwindi l-Qorti ma tistax tiehu in kunsiderazzjoni tali sottomissjoni.

Inkwantu ghad-dinamika tal-incident l-imputat isostni li billi tah hass hazin huwa evidenti li ghafas il-pedala tal-gas minflok tal-brejk. Huwa pprova wkoll jitfa' htija fuq il-parte leza billi jixhed li dan inqala' minn imkien u ma rahx. Din il-Qorti tqis li d-dinamika tal-incident kienet dik kif spjegata mix-xhud Andrew Stamp li huwa mhux biss xhud okulari izda huwa xhud independenti miz-zewg partijiet inkwistjoni. Giovanni Calleja kien qieghed ighin lill-imputat biex johrog il-vettura tieghu mill-parking bay u ghalhekk l-imputat kien jaf bil-presenza tieghu. Hekk kif l-imputat kien qieghed jimmanuvra l-karozza laqghat il-karozza ta' quddiemu u flok waqqaf il-karozza baqa' jsuq bil-konsegwenza li baqa' sejjer ghal fuq il-vittma. Hadd mix-xhieda prodotti ma qalu li l-imputat kien mitluf minn sensih. Huwa minnu li ghenuh johrog mill-karozza izda dan ma jfissirx li ghax kien mitluf minn sensih. Huwa evidenti li l-imputat minflok pogga l-karozza fuq ir-reverse gear poggiha fuq il-gear

li permezz tieghu l-karozza kienet se timxi ‘l quddiem u minflok ghafas il-brejk ghafas aktar il-pedala tal-acceleratur bil-konsegwenza li l-vettura ghamlet manuvra ta’ ‘u-turn’ u baqghet ghaddejja sakemm baqghet tiela’ fuq il-bankina bil-konsegwenza li laqtet lil Giovanni Calleja. Kif Calleja ra hekk huwa beda miexi b’lura bil-konsegwenza li huwa nqabad bejn il-bankina w il-vettura u waqa’ lura. Il-vettura baqghet ghaddejja sakemm habtet fil-hajt tal-kazin. Dan kollu jwassal ghal sejbien ta’ htija billi l-kawza prossima tal-incident kien is-sewqan tal-imputat u xejn aktar. Mhux korrett jinghad bhalma gie rilevat fin-nota ta’ sottomissjonijiet li l-vittma holoq emergenza subitanea. Il-vittma kien jidher sew minn fejn kien u l-imputat kellu jkun jaf fejn kien l-istess vittma. Jekk ma kienx jaf allura ma kienx qieghed izomm *a proper lookout.*

Inkwantu ghat-tieni imputazzjoni l-imputat se jinstab hati ta’ sewqan traskurat izda mhux bla kont u perikoluz.

L-imputat gab prova li huwa jbati minn diversi kundizzjonijiet medici. Biss pero’ dawn il-kundizzjonijiet ma jistghux jezoneraw lill-imputat milli jinstab hati. Semmai jekk l-imputat kien jaf li minhabba dawn il-kundizzjonijiet huma ma kienx f’sikktu biex isuq kien jinkombi fuqu li ma jsuqx. Hekk kif intqal mill-Qorti tal-Appell Kriminal fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Rudolph Gatt**[14] irriteniet is-segwenti:

“Il-prudenza u l-osservanza tar-regolamenti jitolbu illi meta sewwieq ghal xi raguni ihoss illi ma jistax isuq billi ma jistax ikollu kontroll fuq il-vettura tieghu sew jekk minhabba li ikun xorob l-akohol jew ghaliex hu ghajjien, mugugh jew ma jiflahx jew ghal kwalsiasi raguni ohra ma jintentax isuq vettura fit-triq b’riskju kbir kemm ghalih innifsu kif ukoll ghal terzi utenti tat-triq.”

Inoltre’ jinghad li l-Qorti lanqas hija konvinta li l-imputat hassu hazin u dan billi anki mix-xhieda tieghu huwa seta’ jirrikonoxxi x’gara billi jaf li ghafas il-pedala tal-gas u mhux tal-brejk.

Inkwantu ghall-piena li ghandha tigi erogata din il-Qorti qeghda tiehu in kunsiderazzjoni n-natura tar-reati li taghhom qieghed jinstab hati l-imputat, il-fedina penali li hija wahda netta u c-cirkostanzi sfortunati tal-kaz. Din il-Qorti tqis li ghandha timponi multa.

[14] Moghtija fis-26 ta’ Jannar, 2017

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti wara li rat l-artikoli 226(1)(a) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta u l-artikolu 15(1)(a) tal-Kapitolu 65 tal-Ligijiet ta' Malta ssib lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu b'dan illi inkwantu ghat-tieni imputazzjoni qeghda ssib lill-imputat hati ta' sewqan traskurat izda mhux ta' sewqan bla kont u perikoluz u tikkundannah ghal hlas ta' multa ta' elf euro (€1,000).

Il-Qorti se tastjeni mit-talba tal-Prosekuzzjoni li tiskwalifika lill-imputat milli jkollu licenzji tas-sewqan u dan in vista li l-istess imputat irritorna l-licenzja tas-sewqan tieghu u dan wara l-incident mertu tal-proceduri odjern billi gharaf gustament li m'ghadux f'kundizzjoni li jibqa' jsuq.

Wara li rat l-artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta qeghda tordna lill-hati jhallas l-ammont ta' elf mija u wiehed u tletin Euro u hmistax-il centezmu (€1,131.15) rapprezentanti hlas ta' l-ispejjez tal-esperti mahtura. Il-hati qieghed jinghata sena (1) zmien sabiex ihallas dan l-ammont f'rati mensili. L-ewwel pagament jibda jithallas mill-ahhar ta' Marzu 2017. F'kaz li tali ammont jew parti minnu ma jithallasx ghandu jigi konvertit fi prigunerija ai termini tal-ligi.

Dr Josette Demicoli LL.D
Magistrat